

Особливості притягнення до відповідальності за лихослів'я

Зміст

Вступ.....	3
Розділ 1. Поняття і теоретичні аспекти дослідження проблеми лихослів'я та відповідальність за нього в Україні.....	5
1.1 Поняття та відповідальність за лихослів'я на різних етапах розвитку суспільства.....	5
1.2 Суть суспільної небезпеки лихослів'я	9
Розділ 2. Правові проблеми регулювання відповідальності за лихослів'я	11
2.1 Особливості притягнення до відповідальності за лихослів'я в Україні....	11
2.2 Міжнародний досвід	14
Розділ 3. Проблеми і перспективи вдосконалення притягнення до відповідальності за лихослів'я в Україні	17
Висновки	21
Список використаних джерел	23

Вступ

Сьогодні більш популярними стають подвійні стандарти, байдуже відношення до моральних і соціальних норм, забруднення усього до чого суспільство йшло тисячоліттями, зростання жорстокості і неповага до інших людей. Частиною подібної поведінки є явище лихослів'я, котре набирає шалених обертів.

Можна впевнено сказати що модними стають не культура і повага до інших, а зверхнє ставлення до оточуючих, до того ж в усіх ланках суспільства. Грубе поводження можна зустріти як починаючи з малку, так і в зрілому віці. Лайка зустрічається у будь-якому половому колі. Почути нецензурні слова можна у будь-якому місці: школі, робочому місці, місцях відпочинку, спортивному залі, фактично будь де.

Лихослів'я не просто популярне явище, воно розвивається, набуваючи різних форм, як пом'якшуючих, серед мас медіа, так і більш жорстоких серед звичайного суспільства. Воно стає прикрасою мови, для збільшення емоційної виразності. Лайка настільки міцно увійшла в лексикон, що багато хто нею вже не лається, а просто розмовляє. Люди втратили розуміння лайки як чогось негативного.

Кожен віддає своє значення ненормативній лексиці, дехто вважає це за норму спілкування, дехто визнає що використання її необхідне тільки в деяких випадках і все ще дехто вважає її неприпустимою.

Зараз гостро постає питання подальшого розвитку суспільства, усі мають свою думку на цей рахунок, але зрозуміло що не має сенсу розвиватись всебічно, коли немає повноцінного соціально-культурного розвитку.

Проблеми культури мовлення і цілком ненормативної лексики розглядались у роботах українських та закордонних дослідників і діячів культури, таких як: Н. Арутюнової, Б. Баєвої, Р. Байярда, А. Бандури, Р. Берона, Л. Долинської, М. Жинкіної, К. Лоренца, К. Носенкової, Д. Річардсона, Г. Сагач, З. Фрейда, Е. Фромма, Н. Чепелевої та інших.

Об'єкт дослідження: суспільні відносини під час притягнення до відповідальності за лихослів'я.

Предмет дослідження: особливості притягнення до відповідальності за лихослів'я.

Мета й завдання дослідження: охарактеризувати чинники, які викликають лайку, недоліки та переваги правового регулювання, зробити загальні рекомендації щодо перспектив вдосконалення притягнення до відповідальності.

Завдання дослідження:

- розглянути сутність поняття «лихослів'я»;
- розглянути відповідальність за лихослів'я на різних історичних етапах;
- ознайомитись з зарубіжним досвідом вирішення проблеми;
- проаналізувати нормативні акти на котрі поставлено завдання вирішення проблеми;
- виявити недоліки правового регулювання та запропонувати шляхи вдосконалення чинних нормативних актів.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених питань використано такі методи як: теоретичний аналіз праць науковців, узагальнення, порівняльний, конкретизація, опитування, формально-юридичний, історичний, контент-аналіз.

Розділ 1. Поняття і теоретичні аспекти дослідження проблеми лихослів'я та відповідальність за нього в Україні

1.1 Поняття та відповідальність за лихослів'я на різних етапах розвитку суспільства

Неможливо досліджувати проблему без розуміння поняття проблеми. Отже, за словником української мови: «Лихослів'я - уживання лайливих, соромітних слів. Грубі, недобррозичливі слова і вирази, вживані щодо кого-небудь» [22, т. 6, с. 248]. Філософи та психологи ще для визначення цього явища використовують термін: «Інвектива – різкий викривальний виступ проти кого-небудь, чого-небудь; образлива промова, лайка, випад» [10, с. 249].

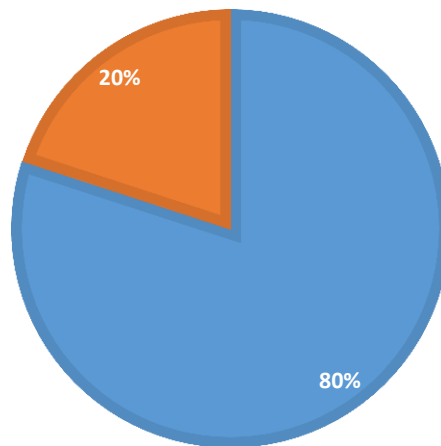
«Інвектива» (лихослів'я) є однією з груп, яка містить загальний термін «знижена мова». «Зниженість» - те, що не відповідає уявленням представників певної (як правило, провідної, панівної на цьому етапі історії) субкультури про належну і правильну поведінку [4, с. 57].

За працею Берона: «Лихослів'я можна поділити на два види: агресивне і не агресивне (простомовне). Агресивне лихослів'я – це будь-яка форма мовної поведінки, спрямована на образу, або заподіяння шкоди іншій людині. Не агресивне лихослів'я – це будь-яка форма мовної поведінки, яку вживають без наміру когось образити, або розрядити власну агресію. Прикладом не агресивного лихослів'я може бути: уживання лайливих слів для «зв'язку слів у реченні», а також у стані емоційного піднесення» [2, с. 26].

Щодо актуальності даної проблеми, хотілося б зазначити, що було проведено опитування з 10 людей. Поставлено велика кількість питань. Одним з них було: «Як часто ви чуєте лайку у громадських місцях?». На питання 8 людей відповіло що регулярно, 2 що іноді.

ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ: "ЯК ЧАСТО ВИ ЧУЄТЕ ЛАЙКУ В ГРОМАДСЬКИХ МІСЦЯХ?"

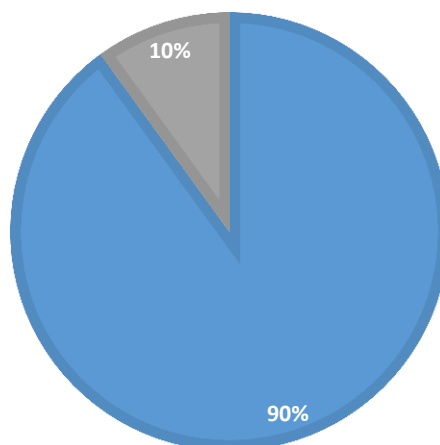
■ Чують постійно ■ Чують іноді ■ Взагалі не чують

Також було поставлено питання: «Як часто ви чуєте лайку в своєму оточенні?». За оточення мається на увазі: друзі, однокласники, одногрупники, або колеги на роботі. Дев'ятеро з десяти опитуваних відповіли що постійно, тільки один що взагалі не чує подібного в своєму оточенні.

ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ: "ЯК ЧАСТО ВИ ЧУЄТЕ ЛАЙКУ В СВОЄМУ ОТОЧЕННІ?"

■ Чують постійно ■ Чують іноді ■ Взагалі не чують

Отже, проблема дуже поширена і важливим є її розуміння і вирішення. Кожен має визнати що має боротись з цією проблемою на своєму рівні, адже

головним у розвитку будь-якого суспільства має бути розвиток культури і в першу чергу культури мовлення. Кожен здатен до змін починаючи з себе.

Таку проблему як лихослів'я було зачеплено вже з давніх часів, навіть декількох тисяч років тому. Проблема набирає поширення та спроб впливу на неї з появи християнства, слов'ян, ісламу. Адже вже тоді люди знали якою сильною енергією були наділені подібні слова, яку небезпеку вони несли. Мат вже тоді був язиком мови з демонами. Відьми і чаклунки використовували лихослів'я для наслання прокльонів.

«У старослов'янських джерелах зазначається, що «матерна лая» є образливою одночасно для трьох матерів: для Матері Господа, для всіх матерів людських і для Матері Землі. У богословських підручниках зазначається, що той, хто вживає брудну лайку, перш за все ганьбить честь матерів: «Він уподібнюється до тієї потвори, яка слово «матір» пов'язує лише з блудом і брудом, і знущається з неї, хоч і сам нею народжений»[16, с. 6].

Апостол Яків казав: «І язик - вогонь, світ неправди! Язик, вміщений серед наших членів, бруднить усе тіло й запалює круг нашого існування, запалений і сам вогнем пекельним. Усякі роди диких звірів та птахів, гадів та морських потвор були приборкані й приборкуються людським хистом. Язика ж ніхто з людей не може вгамувати: він - зло, що спокою не знає, наповнений смертельною отрутою. Ним ми благословляємо Господа й Отця і ним кленемо людей, що створені на подобу Божу» [Послання апостола Якова 3:6-9].

У християнстві лайка прирівнювалась до тілесних ушкоджень і у заповідях Божих стоїть поруч з вбивством. «Не вбивай. Гріхом є будь-які вбивства, в тому числі аборти, нанесення людям будь-яких тілесних ушкоджень, гнів, лайка, погрози, ненависть і її розпалювання в інших людях» [Десять заповідей Божих 6.]

Можна впевнено сказати, що лихослів'я було недопустимим вже з давніх часів, та відчувало супротив наймасовішими релігіями світу, проблема вже існувала довгий час, з нею боролися та вважали повністю негативним явищем.

Також це вказує на те що подібна проблематика існує на території України вже більше тисячі років. Відповідальність завжди була різною, в деяких народах релігія та її норми прирівнювались до закону і карались вже державою, але найголовнішою була вже відповідальність перед Богом.

1.2 Суть суспільної небезпеки лихослів'я

Проблему лихослів'я дослідила валика кількість науковців з позиції психології і фізичного здоров'я. Лайку можна вважати шкідливою звичкою, й порівнювати з тютюнопалінням та алкоголізмом, чим більше вживаєш, тим важче в майбутньому зупинитися. Навіть не вживаючи, а чуючи її з будь-якого джерела, її можна зрівняти з пасивним палінням, адже будь-яка інформація котру ми чуємо все одно має дію на нас на підсвідомому рівні, та несе певну шкоду.

За даними дослідників з Вашингтонського університету, жінки, які терплять словесну наругу, схильні до простуди, шлунково-кишкових та деяких інших захворювань. Не відомо чи з цієї причини, але в шлюбних контрактах жінки на Заході незрідка ставлять умовою для майбутнього чоловіка не лише, скажімо, не хропіти, ділити домашні обов'язки, зберігати спортивну форму тощо, але й не лаятися.

Майже кожен хто не має в своєму оточенні великої кількості людей котрі використовують нецензурну лексику в своїй мові, визнають що після спілкування в протилежній компанії відчують напругу, або навіть депресію, котрі ведуть з точки зору психології і медицини до інших захворювань.

Також персони котрі використовують лайку, з не агресивної позиції, а тим паче з агресивної, на підсвідомому рівні з цими словами переносять злість, лють і гнів – негативні емоції. Зрозуміло що ці негативні емоції впливають не тільки на взаємини з іншими людьми і навколишнім світом. В першу чергу страждає організм.

Ньєвес Херреро зазначає, що по-перше емоції створюють вплив на мозок. Подібні висновки ним було зроблено, після аналізу результатів експериментів котрі було проведено за допомогою тридцяти чоловіків-добровольців. На початку стаються зміни в лобовій і скроневій частках головного мозку, пришвидшується пульс, стає вищим артеріальний тиск. Командою науковців було доведено що саме гнів призводить до глибоких змін в душевному стані, а також у психобіології людини.

Отже, перед усім використовуючи лихослів'я, та допускаючи «пасивне споживання» через оточення потрібно думати про вплив на стан психіки та здоров'я. Не можна забувати що, як кажуть у народі: «Всі хвороби від нервів» - котрі розхитуються подібним впливом.

Кожен розуміє, що окрім здоров'я фізичного, існує здоров'я духовне, котре залежить від усього що ми щоденно споживаємо слухом, зором і іншими шляхами. Також духовне здоров'я залежить від справ та дій що ми виконуємо. Духовний стан для багатьох прирівнюється до віри (релігії) з якою ми йдемо протягом життя. Цитуючи Протоіерея Олександра Новопашина: ««...від повноти серця говорять уста» (Мф. 12, 34). Якщо в серці мир, то і слова мирні, чисті, розважливі. А від гнилого серця і гнилі слова, і «злі помисли, вбивства, перелюби, розпуста, крадіж, лжесвідчення, хуління» (Мф. 15, 19)» [20]

Як висновок можна сказати що лайка шкідлива і для духовного здоров'я, необхідно не тільки слідкувати за тим щоб її не було в оточенні, а перед усім почати з того щоб подібний лексикон не виходив з наших уст.

Розділ 2. Правові проблеми регулювання відповідальності за лихослів'я

2.1 Особливості притягнення до відповідальності за лихослів'я в Україні

За лихослів'я в Україні передбачено для будь-якої фізичної особи адміністративну і цивільно-правову відповідальність залежно від випадку його використання. Також передбачено окрему відповідальність за лайку для державних службовців, а саме дисциплінарну, або адміністративно-правову. Необхідно знати та розуміти закони та інші нормативні акти, котрі регулюють проблему такого явища як лихослів'я.

Проблематику правового регулювання лайки у громадських місцях в нас регулює Стаття 173 Кодексу про адміністративні правопорушення України і відносить дане діяння до виду дрібного хуліганства. Згідно до статті подібний проступок: «тягне за собою накладання штрафу від трьох до семи неоподаткованих мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти відсотків заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб» [8]. Дуже важливе розуміння і роз'яснення цієї статті.

За коментарем Прокопенко В. В.: «Об'єктом цього правопорушення є суспільні відносини у сфері громадського порядку. Громадський порядок - це обумовлена потребами суспільства система врегульованих правовими та іншими соціальними нормами відносин, що складаються у громадських місцях в процесі спілкування людей, і яка має на меті забезпечення спокійної обстановки суспільного життя, нормальних умов для праці і відпочинку людей, для діяльності державних органів, а також підприємств, установ та організацій. Відмінною особливістю дрібного хуліганства від хуліганства, що наказується в кримінальному порядку, є те, що воно не має характеру грубого порушення громадського порядку, яке причиняє суттєву шкоду суспільним відносинам, правовим та законним інтересам

громадян. Об'єктивна сторона правопорушення полягає у нецензурній лайці в громадських місцях, образливому ставленні до громадян та інших діях, що порушують громадський порядок і спокій громадян. Обов'язковою ознакою об'єктивної сторони цього правопорушення є місце його скоєння, а саме - громадське місце. Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини у формі прямого або непрямого умислу. Особа усвідомлює, що її дії протиправні, вона передбачає, що в результаті їх здійснення будуть порушені громадський порядок і прагне до цього. Елементом суб'єктивної сторони дрібного хуліганства є також мотив задоволення індивідуальних потреб самоствердження шляхом ігнорування гідності інших людей. Суб'єктом правопорушення можуть бути особи, яким виповнилося 16 років» [19].

За проведеними мною опитуваннями, у різних вікових категоріях, стало зрозуміло що причини та початок використання в основному у всіх однакові. Вперше лайку майже всі чують в основному від однолітків, ще в школі, так вперше і поповнюється «словниковий запас», використання подібних слів для багатьох здається «крутим», так і починає своє поширення, ніби за принципом вірусу. Але ж усе має якийсь свій початок. Найчастіше це відбувається через дорослих, котрі достатньо часто можуть не втримати свого язика при дітях. Більшість опитуваних визнають що лайка – це негативне явище, але все одно час від часу її використовують. Мету Гроунінгу, автору популярного мультсеріалу «Сімпсони» задали під час інтерв'ю, коли хотіли закрити цей серіал, питання: «Чи не вважаєте ви що Барт Сімпсон погано впливає на дітей?» - геніально простою була відповідь: «Якщо ви не хочете щоб ваша дитина була схожа на Барта Сімпсона, зробіть усе щоб ви не були схожі на Гомера Сімпсона». Найголовнішим інститутом виховання людей в суспільстві є батьки, вже далі йде оточення, країна в котрій ми проживаємо, мас медіа і так далі.

Для подібних випадків поширення лайки у сім'ї в Україні передбачено адміністративна відповідальність за статтею 173-2 Кодексу про адміністративні правопорушення України. Там зрозуміло вказано, що образа є частиною насилля у сім'ї. Відповідно до норми дане правопорушення: «тягне за собою

накладання штрафу від десяти до двадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або адміністративний арешт на строк до семи діб» [8]. Також у випадку повторення тих самих дій протягом року тягнуть за собою ті самі види покарань, але з посиленням відповідальності.

Як зазначалось раніше, передбачено цивільно-правову відповідальність. Її використовують у випадках порушення права на повагу до гідності та честі образою, такою як агресивне лихослів'я в сторону фізичної особи. Захист такого права через суд прописано у Главі 22, статті 297 Цивільного кодексу України. Як відповідальність найчастіше використовують матеріальне відшкодування за моральну шкоду. Особливістю даного права є те, що згідно зі статтею 3 Конституції України, честь та гідність людини є найвищою соціальною цінністю. Дане право можна поділити на дві складові частини: а) недоторканість честі і гідності фізичної особи; б) захист даного порядку в судовому порядку. Висновок з цього такий, що необхідно цінувати перед усім свою честь і гідність, та у випадку їх порушення захищати їх у судовому порядку [23].

Окремим питанням є поведінка державних службовців, адже їх поведінка має надавати довіру суспільства до державної служби та її представників. Правила поведінки регулюються наказом Національного агентства з питань державної служби Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Кожен державний службовець або посадова особа місцевого самоврядування при прийомі до роботи мають ознайомитись з даними правилами та зробити відмітку про ознайомлення, тобто кожен державний службовець, чи посадова особа місцевого самоврядування мають виконувати усі правила з наказу. Там чітко прописано, що державні службовці мають не допускати використання нецензурної лексики, підвищеної інтонації. За порушення подібних правил передбачена відповідальність, а саме дисциплінарна, або адміністративна [14].

2.2 Міжнародний досвід

Найважливішою особливістю лихослів'я є те що це неймовірно масове явище. Лайка має певні культурні особливості для кожного окремого народу що її використовує. Для німців і французів найбільшою образою є звинувачення в неохайності, нечепурності, тому що в цих етнічних спільнотах важливе місце виділене тілесній чистоті. В ненормативній лексиці американців, англійців, росіян провідну роль мають слова сексуальної тематики і пов'язані зі статевими органами. Інший вигляд має лайка в Східній Азії. Наприклад в японців образою є не вживання огидних слів, а побудування фраз що порушують протокол ввічливості. В арабських народах найвищою образою досі є звинувачення в богохульстві, далі вже звинувачення в гомосексуалізмі, образа матері, або дружини. Якщо ж казати про українців, то в нас лайка може бути різною в залежності від частини країни в котрій ти проживаєш, наприклад у людей що проживають в західній Україні будуть свої особливі лайливі вирази, котрі не будуть зрозумілими для жителів того ж сходу.

Мабуть кожен розуміє що головним регулятором суспільних відносин у наш час є правові норми. Майже в усіх країнах світу головну владу має закон, будь-яка влада, навіть котра створює і змінює їх, підкорюється ним. Будь-яка проблематика, криза в державі може вирішуватись правильними законодавчими діями. Чудовим й одним з наймасштабніших прикладів є курс Рузвельта, котрий зміг вивести цілу країну з кризи та зробити знову світовим лідером.

Зрозуміло що правове регулювання здатне вирішити й проблему лихослів'я. Не дивлячись на те що така проблема присутня у всьому світі, але масштабність усюди різна. Тому вирішувати проблему можливо беручи приклад на практиці інших країн. Тому почнемо з прикладів країн за курсом котрих рухається Україна, тобто Європейських держав.

Почнемо з Німеччини, там якщо хочеш висказати свою неповагу тій чи іншій персоні, люди повинні готувати гаманець. Там неважливо, словом нанесена неповага, чи жестом – платити все одно доведеться, а в окремих випадках доведеться отримати судимість. Самим серйозним покаранням може стати рік тюремного ув'язнення, самий великий штраф може досягати чотирьох

тисяч євро. Найчастіше трафи за подібні дії звісно отримують водії, адже за кермом особливо підвищена нервова напруга. Найпоширенішим в використанні є жест середнім пальцем, котрий судді оцінюють штрафом від 600 до 4000 євро. Зрозуміло що подібний штраф вдарить по гаманцю навіть дуже забезпеченої людини, занадто дорога дія. Взагалі в Німеччині на дорогах мають великого поширення штрафи за будь-які образливі дії в сторону іншої людини. Прикладами штрафів за жести можна визначити: від 150 до 300 євро за показаний язык, покрутити пальцем у скроні 750 євро. Якщо ж казати про лайку, то тут визначені навіть окремі фрази, наприклад за образу ідіотом 250 євро, звернутися до поліцейського на «ти» 600 євро, назвати свинею 2500 євро. Тобто штрафи за лихослів'я досягають дуже великих значень і навряд-чи хтось захоче їх використовувати хоча б на дорозі [11].

Якщо ж казати про країни з котрими ми маємо сумісне правове минуле, тобто країни колишні члени СРСР, то Україна має певні схожості у правовому регулюванні, але у різних країн є певні особливості.

Наприклад в Російській Федерації лайку в основному відносять до дрібного хуліганства, тобто нецензурну брань у громадському місці. Передбачене покарання у вигляді штрафу від 500 до 1000 рублів, або адміністративний арешт на строк до 15 діб [7]. Якщо ж розглядати подібне покарання у найменшому вигляді, тобто 500 рублів, то штраф замалий і якби навіть подібне покарання виконувалось, то даний штраф не вдарив би по гаманцю порушника. Але влітку 2017 року комітет Держдуми РФ з питань державного будівництва та законодавства запропонував посилити відповідальність за дане правопорушення, а точніше збільшити штраф, а саме встановити від 1000 до 2000 рублів, та поширити коло дії статті й на сімейні відносини. Тобто у захотіли боротися з проблемою з її кореня. Звичайно навряд-чи подібний закон виконувався б в сімейних стосунках, але важливо що почали справді задумуватись про дану проблему й виховання дітей.

В республіці Білорусь, також подібне діяння відносять до дрібного хуліганства, але вже передбачені штраф, або громадські роботи з утриманням

20% доходу, якщо ж покарання буде замало, то передбачено адміністративний арешт строком до 15 діб. Важливим тут є, що передбачено громадські роботи, що дозволяє принести взамін проступку принести користь суспільству [6].

Як узагальнення з практики інших держав хотілось б виділити що усюди є різні позитивні й негативні моменти. Наприклад у Німеччині як позитив це жорстке подолання подібної проблеми, але як негатив, там ця жорстокість не передбачає соціальності подібних мір, адже багато людей використовують лайку серед збіднілого населення, і виплатити той самий штраф заможній і звичайній людині буде складати різний рівень складності.

Якщо ж брати країни близькі нам за правовою системою, тобто СНГ, то тут проблема стоїть повністю навпаки, що міри присічення цієї проблеми занадто слабкі. Ніхто після занадто дрібного штрафу не стане у майбутньому думати, що не варто використовувати подібний словниковий запас.

Розділ 3. Проблеми і перспективи вдосконалення притягнення до відповідальності за лихослів'я в Україні

Як вже зазначалося вище, законом регулюючим проблему лихослів'я в громадських місцях є стаття 173 Кодексу про адміністративні правопорушення України.

Позитивним у цьому законі все ж таки є те, що передбачені різні види покарань, а саме: штраф, громадські роботи, виправні роботи, або ж адміністративний арешт - котрі дають змогу вплинути на різні верстви населення, навіть тих, хто не зможе виплатити штраф, можуть відпрацювати проступок наданням користі для суспільства. Тобто якщо брати неблагополучні, або збіднілі сім'ї, то за провину одного з її членів, не будуть страждати інші.

Негативним вже є те що велика кількість людей не вважає ненормативну лексику великою проблемою, навпаки емоційною прикрасою своєї мови. Ще важливішим є те що достатньо не часто можна зустріти караність цього правопорушення, адже не занадто часто правоохоронці слухають слова кожного в громадському місці, а ще рідше призначають покарання за подібне діяння. Люди зазвичай можуть не звертати на це уваги, або максимум зробити зауваження, що все одно не часто знаходить відгук. Кожному варто ввести розуміння, що лайка, це неповага до оточуючих і в першу чергу до себе, забруднення мови, а отже і всіх представників, котрі її використовують. Ми маємо звикнути до того що закон має виконуватись і бути головними ініціаторами подібного, якщо вже почуто в громадському місці, потрібно щоб людина несла за це відповідальність перед законом.

Важливим доданком до питання карності правоохоронцями цього правопорушення є статистика суду. За приклад взято: «Узагальнення практики розгляду справ про адміністративні правопорушення за ст. 173, 173-2 КУпАП України Краснопільським районним судом Сумської області протягом першого півріччя 2015 та першого півріччя 2016 року»

Вивчивши показники кількості справ про адміністративні правопорушення за ст.173 КУпАП, які надійшли до суду та були розглянуті, у першому півріччі 2015-2016 р., маємо наступні дані:

<i>Надходження та якість справ за ст.173 КУпАП</i>	<i>Кількість справ у 1 півріччі 2015 року</i>	<i>Кількість справ у 1 півріччі 2016 року</i>
Всього надійшло справ даної категорії	24	6
Закрито	4	3
Повернуто	0	0
Залишок нерозглянутих на кінець звітнього періоду	0	0
Розглянуто справ	20	8

Стосовно надходження та розгляду справ про адмінправопорушення, передбачених ст. 173-2 КУпАП, за періоди першого півріччя 2015 та 2016 років маємо наступні дані:

<i>Надходження та якість справ за ст.173-2 КУпАП</i>	<i>Кількість справу 1 півріччі 2015 року</i>	<i>Кількість справу 1 півріччі 2016 року</i>
Всього надійшло справ даної категорії за звітний період	29	34
Закрито	2	11
Повернуто	0	5
Залишок нерозглянутих на кінець звітнього періоду	0	0
Розглянуто справ	27	34

Як висновок з цих даних можна сказати що хочеться вірити що насилля в сім'ях зустрічається насправді рідше ніж лайка у громадських місцях, чи інше дрібне хуліганство. Тобто навряд чи правоохоронні органи особливо приділяють увагу проблемі нецензурної лексики.

Проблема с точки зору закону в тому, що зазначено штраф, котрий навряд має можливість особливо вплинути на гаманець правопорушника, а як наслідок змусити думати про свої дії. Зараз штраф у середньому 51-119 грн. (за чинними нормами). Вже був період у жовтні 2013 року, коли була депутатська ініціатива, щодо збільшення штрафу, але чомусь народні обранці не підтримали цієї пропозиції. Це був хоч малий і недієвий, але крок до боротьби за культуру мови. Також, при винесенні покарання, варто розуміти, що навіть збільшений штраф для багатьох не стане проблемою, а отже потрібно чітко визначити хто і як має нести відповідальність.

Образу лайкою, чи інший вид образи, як раніше зазначалось, регулює Стаття 297 Цивільного кодексу України. У серпні 2016-го року народний депутат Євгеній Мураєв вніс до Верховної Ради законопроект №5034 «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України (щодо уточнення відповідальності за вчинення злочинів проти волі, честі та гідності особи)». Цей законопроект пропонував наклеп та образу повернути в Кримінальний кодекс України, та запропоновано це було не вперше. До 2001 року, подібні протидіяння карались кримінальною відповідальністю. Відповідно до цього законопроекту: «образу, тобто приниження честі та гідності іншої особи, виражене в непристойній формі, - карається штрафом до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або громадськими роботами на строк до двохсот годин, або виправними роботами на строк до одного року» [18]. Недоліком даного законопроекту була більш жорстка форма кари за образу в засобах масової інформації, чи мережі інтернет, адже передбачені не тільки більший штраф, більший термін громадських та виправних робіт, а і арешт, чи обмеження волі, що дуже сильно знизить свободу преси, та взагалі демократії в країні. Висновком з даного законопроекту можна зробити, що подібна ініціатива була б повністю правильною, але якщо прибрати жорсткі умови щодо засобів масової інформації та мережі інтернет. Правильною боротьбою з проблемою лихослів'я

було б тільки введення образи до Кримінального кодексу, але без передбаченого за це арешту, чи обмеження волі.

Погоджуючись зі словами тези Куліша А. М. «Відповідальність за лихослів'я в громадських місцях», вважаю що необхідно визначити експертами-філологами перелік слів що вважаються нецензурними. Подібна практика вже зустрічалась в інших країнах, наприклад сусідній Росії, де Роскомнадзор ввів перелік слів заборонених до використання в засобах масової інформації, хоч подібна ініціатива там була дуже обмеженою, але вже показала практику зіставлення списку заборонених до використання слів [9]. В Україні також необхідно зіставити список слів які вважаються нецензурними, але вже відносно звичайного населення. Потрібно врахувати мовні особливості населення, та зіставляти список, в котрий будуть входити не лише українські слова, а й слова мов, котрі використовують на території країни, адже великої поширеності мають нецензурні слова й російської мови.

Висновки

1. Охарактеризувавши поняття «лихослів'я», було зроблено такі висновки. Лихослів'я – вживання лайливих, соромітних слів; грубі, недоброчинні слова і вирази, вживані щодо кого-небудь. Лихослів'я має два види: агресивне і не агресивне. Агресивне лихослів'я – це будь-яка форма мовної поведінки, спрямована на образу, або заподіяння шкоди іншій людині. Не агресивне лихослів'я – це будь-яка форма мовної поведінки, яку вживають без наміру когось образити, або розрядити власну агресію. Це дуже актуальна проблема, котра існує майже в кожній верстві населення, котру постійно помічає в своєму оточенні, згідно з опитуваннями, більшість людей. Лихослів'я – це прояв неосвіченості, неграмотності, низького культурного рівня. Використання лайки показує низький культурний рівень мовця, це забруднення мови і прояв неповаги до оточення.

2. Використавши дослідження різних вчених з цього питання, було визначено що нецензурна лексика шкідлива для психології і здоров'я. Слова котрі ми використовуємо, або чуємо сильно впливають на мозок, та нервову систему, лайливі слова тісно пов'язані з негативними емоціями та підвищеною емоційною напругою, тому вони шкідливі для психології. Мозок, а ти паче нервова напруга мають величезний вплив на стан здоров'я. За даними дослідників люди які терплять словесну наругу набагато частіше, схильні до простуди, шлунково-кишкових та деяких інших захворювань. Тому недопустиме використання подібних слів, та використання їх своїм оточенням, бо це створює нервову напругу. Також лайка є шкідливою для духовного стану людини.

3. Провівши власне дослідження, було досягнуто висновку що корінь проблеми найчастіше з'являється з дитячого, або підліткового віку. По-перше, виховання має проходити батьками, адже це головний інститут виховання в нашому суспільстві. Саме в сім'ї ми навчаємось базовому словниковому запасу, моделі нормальної поведінки, моралі, та відчуттю різниці між правильним і неправильним.

3. Головною проблемою правового регулювання лайки в громадських місцях є недостатня жорсткість покарання, майже жодна людина в нашому суспільстві, після виплати подібного штрафу, не помітить впливу на свій гаманець і не зробить потрібних висновків. Необхідно збільшити штраф, та не забувати про те, що людям котрі не здатні виплачувати штраф, необхідно призначати громадські, або виправні роботи, щоб сім'ї в котрих недостатньо коштів не страждали, а порушник робив необхідні висновки. Але не забувати, що є окремий відсоток населення, для которого навіть високий штраф, буде непомітним й у таких випадках варто призначити громадські роботи, бо хоча б прибирання сміття у парку, достатньо зачепить особу.

Наступною проблемою правового регулювання є те, що правоохоронці не приділяють достатньої уваги даній проблемі. Згідно зі статистикою, не дивлячись на поширеність проблеми, караність подібного діяння проводиться не активно, а отже й подолання проблеми у суспільстві неможливе. Проблему варто розглядати масово і обов'язково говорити про неї.

4. Необхідно перекваліфікувати відповідальність за образу честі та гідності з цивільно-правової в кримінальну. Але враховуючи що це не має заважати розвитку демократії в нашому суспільстві та діяльності засобів масової інформації. Тобто за образу мають бути відсутні арешт, чи обмеження волі. Адже звичайно образа особистості є великим протиправним діянням, але не може каратися занадто жорстко. Штраф, громадські, чи виправні роботи більш ніж відповідають справедливості покарання за подібну дію.

5. Бажано розробити перелік слів експертами-лінгвістами, котрі вважаються нецензурними, адже на даний момент, слова котрі можна вважати лайкою не визначено і не зрозуміло як реагувати правоохоронцям хоча б в громадських місцях на подібні слова. Треба врахувати, що є на території України різні мови і в список слів мають увійти й іншомовні слова, адже є достатньо великий відсоток населення, котрий розмовляє хоча б російською і неможливо буде врегульовувати дану проблему, без списку слів російської лайки.

Список використаних джерел

1. Баронин А. С. Этнопсихология: [учеб. пособие] / А. С. Баронин. – К.: МАУП, 2000. – 116 с.
2. Бэрон Р. Агрессия / Р. Бэрон, Д. Ричардсон. – СПб.: Питер, 1998. – 336 с.
3. Грановская Р. М. Элементы практической психологии / Р. М. Грановская. – СПб.: Свет, 1997. – 608 с.
4. Елистратов В. С. «Сниженный язык» и «национальный характер» / В. С. Елистратов // Вопросы философии. – 1998. – № 10. – С. 55 – 63.
5. Жельвис В. И. Поле брани. Сквернословие как актуальная проблема / В. И. Жельвис. М.: Ладомир, 1997. – 346 с.
6. Кодекс Республики Беларусь об административных правонарушениях: Кодекс Респ. Беларусь, 21 апр. 2003 г., № 194-3 : принят Палатой представителей 17 дек. 2002 г. : одобр. Советом Респ. 2 апреля 2003 г. : текст Кодекса по состоянию на 12 июля 2013 г. // Эталон-Беларусь [Электронный ресурс] / Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – Минск, 2013.
7. Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях от 03.04.2014 № 195-ФЗ (ред. от 02.12.2013) // Российская газета.- N 256.- 31.12.2001.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення: станом на 11 серпня 2017 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ.: Парлам. вид-во, 2017. – 264 с. – (Бібліотека офіційних видань).
9. Куліш, А.М. Відповідальність за лихослів'я в громадських місцях [Текст] / А. М. Куліш // Актуальні проблеми юридичної науки на шляху сучасної розбудови держави і суспільства : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 5-7 червня 2014 р. / Ред.кол.: В.С. Венедіктов, А.М. Куліш, М.М. Бурбика; За ред.: В.С. Венедіктова, А.М. Куліша. - Суми : СумДУ, 2014. - С. 40-42.

10. Лехина И. В. Словарь иностранных слов / И. В. Лехина, С. М. Локшиной, Ф. Н. Петрова. – М.: Советская Энциклопедия, 1964. – 784 с.
11. Максим Нелюбин. «За козла ответишь»: как ругаются на немецких дорогах / Максим Нелюбин // Deutsche Welle. – Режим доступу: <http://www.dw.com/ru/за-козла-ответишь-как-ругаются-на-немецких-дорогах/a-4861079>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 04.11.2009.
12. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник / В. В. Москаленко. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 624 с.
13. Мясищев В. Н. Психология отношений / В. Н. Мясищев, А. А. Бодалева. – М.: Институт практической психологии, 1995. – 356 с.
14. Наказ Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: від 31 серпня 2016 р. // Нацдержслужба.
15. Невинная привычка или смертный грех? Сквернословие - оружие массового поражения / [Багдасаров Роман Владимирович, Архиепископ Никон Рождественский, Протоиерей Андрей Ткачев]. – М.: Даниловский благовестник, 2012. – 193 с.
16. О грехе сквернословия. Нецензурная брань, ее пагубная сущность. – М.: Центр «Благо», 2000. – 32 с.
17. От слов своих осудишься. Сквернословие / [Протоиерей Артемий Владимиров, Протоиерей Сергей Николаев, М. М. Дунаев, Г. П. Ансимов]. – М.: Издательство Московской Патриархии, 2013. – 86 с.
18. Проект Закону про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України (щодо уточнення відповідальності за вчинення злочинів проти волі, честі та гідності особи) / Є. В. Мураєв. – від 19.08.2016. – №5034.
19. Прокопенко В. В. Науково-практичний коментар до ст.173 Кодексу про адміністративні правопорушення України / Vadim // jurist.org.ua. – Режим доступу: <http://jurists.org.ua/administrative-law/7104-naukovo-praktichniy->

komentar-do-st-173-kodeksu-pro-admnstrativn-pravoporushennya-ukrayini.html. – Назва з екрана. – Дата публікації: 04.02.2017.

20. Протоиерей Александр Новопашин. Гнилые слова / Протоиерей Александр Новопашин // Православие.ru. – Режим доступу: <http://www.pravoslavie.ru/37678.html>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 11.08.2009.

21. Семиченко В. А. Психологія та педагогіка сімейного спілкування: [навч. посіб. для студентів ВНЗ] / В. А. Семиченко, В. С. Заслуженюк. – К.: Веселка, 1998. – 254 с.

22. Словник української мови. – К.: Наукова думка, 1973.

23. Цивільний кодекс України: станом 1 січня 2014 р. / / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ.: Парлам. вид-во, 2014. – 250 с. – (Бібліотека офіційних видань).